

Laidiens: 28.02.2003., Nr. 33

Ministru kabineta noteikumi Nr.91

Rīgā 2003.gada 25.februārī (prot. Nr.11 2.§)

Noteikumi par vīnogulāju pavairojamo materiālu

Izdoti saskaņā ar Augu aizsardzības likuma 5.panta 3.punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka Latvijā audzēto vīnogulāju (*Vitis L.*) pavairojamā materiāla (turpmāk — materiāls) atbilstības kritērijus un aprites kārtību.
2. Noteikumi neattiecas uz materiālu, kas paredzēts:
 - 2.1. izmantošanai patērētāja personiskajām vajadzībām;
 - 2.2. izvešanai (eksportam) un tiek audzēts atsevišķi no pārējā materiāla;
 - 2.3. izmēģinājumiem vai zinātniskām vajadzībām;
 - 2.4. selekcijai;
 - 2.5. ģenētiskās daudzveidības saglabāšanai.
3. Noteikumu prasību ievērošanu, valsts uzraudzību un kontroli veic Valsts augu aizsardzības dienests (turpmāk — dienests).
4. Materiāla audzētāji un izplatītāji regulāri kontrolē materiāla kvalitāti un ir atbildīgi par tā atbilstību noteiktajiem kritērijiem.

II. Materiāla iedalījums

5. Materiālu iedala šādās grupās:

5.1. jaunie augi:

- 5.1.1. apsakņoti spraudēņi — nepotētas augu daļas vai apsakņoti vīnogulāju dzinumi, kas paredzēti stādīšanai bez potēšanas vai izmantošanai par potcelmiem;

5.1.2. apsakņoti potējumi — vīnogulāju dzinumi, kas savienoti potējot un kuru apakšzemes daļas ir apsakņotas;

5.2. jauno augu daļas:

5.2.1. viengadīgi vīnogulāju dzinumi;

5.2.2. potcelmi spraudeņu potēšanai — vīnogulāju dzinumu gabali, kuri veido apsakņotā potējuma apakšzemes daļu;

5.2.3. spraudeņi galotnes potēšanai — vīnogulāju dzinumu daļas, kuras paredzētas virszemes daļas veidošanai, sagatavojot apsakņotus potējumus vai šos augus potējot to audzēšanas vietās;

5.2.4. audzētavu spraudeņi — vīnogulāju dzinumu gabali apsakņotu spraudeņu ražošanai.

6. Materiālam ir šādas kategorijas:

6.1. etalonaugi;

6.2. bāzes materiāls;

6.3. sertificēts materiāls;

6.4. standarta materiāls.

7. Materiāls atbilst šādām prasībām:

7.1. materiāls ir vīrusbrīvs:

7.1.1. atveseļots un atzīts par brīvu no vīrusiem vai vīrusiem līdzīgiem organismiem, un tiek turēts apstākļos, kuros nav iespējas inficēties ar vīrusiem vai vīrusiem līdzīgiem organismiem;

7.1.2. iegūts, veģetatīvā ceļā pavairojot noteiktā paaudzē vīrusbrīvu materiālu;

7.2. materiāls ir vīrustestēts:

7.2.1. testēts un atzīts par brīvu no šo noteikumu 1.pielikumā minētajiem kaitīgajiem organismiem un 2.pielikuma A daļā minētajiem vīrusiem vai vīrusiem līdzīgiem organismiem, kā arī tiek turēts apstākļos, kuros nav iespējams inficēties ar minētajiem vīrusiem;

7.2.2. iegūts, veģetatīvā ceļā pavairojot noteiktā paaudzē vīrustestētu materiālu.

8. Etalonaugi ir:

8.1. šķirnes identitātei un pomoloģiskām īpašībām atbilstoši augi;

8.2. testēti augi, kuros nav konstatēti šo noteikumu 1.pielikumā minētie kaitīgie organismi, šo noteikumu 2.pielikuma A daļā minētie vīrusi vai vīrusiem līdzīgie organismi un to pārnēsātāji, kā arī 2.pielikuma B daļā minētie kaitīgie organismi, vai attiecīgi atveseļoti augi;

8.3. bāzes materiāla ražošanai vai iegūšanai paredzēti augi.

9. Bāzes materiāls ir materiāls, kas:

9.1. iegūts no etalonauga un audzēts saskaņā ar šķirnes audzēšanas prasībām, lai saglabātu šķirnes identitāti;

9.2. atbilst šajos noteikumos bāzes materiālam noteiktajām prasībām;

9.3. paredzēts sertificēta materiāla ražošanai vai iegūšanai.

10. Par bāzes materiālu kvalificē apsakņotus potzarus, ja:

10.1. bāzes materiāls uzpotēts bāzes materiālam;

10.2. sertificētam materiālam uzpotēts bāzes materiāls.

11. Sertificēts materiāls ir materiāls, kas:

11.1. pavairots veģetatīvā ceļā no bāzes materiāla, saglabājot šķirnes identitāti;

11.2. paredzēts stādāmā materiāla ražošanai un iegūšanai;

11.3. atbilst sertificētajam materiālam noteiktajām prasībām.

12. Potzarus, kas ir iegūti no bāzes materiāla un uzpotēti sertificētajam materiālam, kvalificē kā sertificētu materiālu.

13. Citas kombinācijas kvalificē kā standarta materiālu.

14. Standarta materiāls ir materiāls, kas:

14.1. pavairots veģetatīvā ceļā, saglabājot šķirnes identitāti un tīrību;

14.2. paredzēts vīnogu ražošanai vai stādāmā materiāla ieguvei;

14.3. atbilst standarta materiālam noteiktajām prasībām.

III. Materiāla audzēšana

15. Audzējot materiālu, ievēro šādas prasības:

15.1. nodrošina, ka augsne, kurā tiks audzēts bāzes vai sertificētais materiāls, nav inficēta ar augu karantīnas un citiem kaitīgiem organismiem vai slimību pārnēsātājiem (it īpaši nematodēm, kas pārnēs vīrusu izraisītās slimības)

un vīrusiem;

15.2. vizuāli pārbauda, vai materiālam nav parādījušās inficēšanās pazīmes ar augu karantīnas organismiem un citiem kaitīgiem organismiem, kuri minēti šo noteikumu 1. un 2.pielikumā un kuri samazina materiāla kvalitāti;

15.3. materiāla audzētavas neveido:

15.3.1. vietās, kur pēdējos sešos gados audzēti tomāti un zemenes;

15.3.2. ražojošo vīnogu un augļu dārzos vai to tuvumā.

16. Audzējot etalonaugus, nodrošina nepieciešamos apstākļus, lai izvairītos no atkārtotas inficēšanās ar patogēniem, kas izplatās pa gaisu vai augsnē, un ievēro šādas prasības:

16.1. izejmateriālu audzē augu mājā podiņos;

16.2. zem podiņiem paklāj polietilēnu, brezentu vai līdzīgu materiālu, lai novērstu sakņu saskari ar citu augsni;

16.3. augu māju pārklāj ar tīklu (maksimālais tīkla acs lielums — 1 mm), kas aiztur kukaiņus;

16.4. augu mājas grīdas klājums ir no grants, šķembām, betona vai līdzīga materiāla;

16.5. augu mājas ieejai ir dubultdurvis, pie tām novieto dezinfekcijas iekārtu;

16.6. materiālu regulāri pārbauda vizuāli;

16.7. ja ir izplatījušies kaitīgie organismi, augus apstrādā ar augu aizsardzības līdzekļiem.

17. Audzējot bāzes materiālu, zemākas kategorijas audzētavas, kā arī augļkoku un vīnogulāju dārzi nedrīkst atrasties tuvāk par 15–20 metriem.

18. Audzējot sertificēto materiālu, citas kategorijas audzētavas, kā arī augļkoku un vīnogulāju dārzi nedrīkst atrasties tuvāk par 8–10 metriem.

19. Audzējot standarta materiālu, vizuāli kontrolē augu veselīgumu. Materiāla audzētāji nodrošina šķirnes identitātes atbilstību.

20. Dienests izsniedz etiķeti un pavairojamā materiāla sertifikātu materiāla audzētājam vai izplatītājam, kurš saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir reģistrējies fitosanitārajai kontrolei pakļauto augu un augu produktu aprītē iesaistīto personu reģistrā (turpmāk — reģistrētā persona).

IV. Materiāla atbilstības un ražošanas procesa pārbaude

21. Dienests veic materiāla atbilstības pārbaudi (turpmāk — pārbaude) veģetācijas periodā un pirms izplatīšanas.

22. Materiāla atbilstības kritēriji ir šādi:

22.1. materiāls atbilst konkrētajai šķirnei un kategorijai;

22.2. materiāls un tā audzēšanas vai glabāšanas vietas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām fitosanitārajām normām;

22.3. materiāls atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

22.4. materiāls nav inficēts ar augu karantīnas organismiem un šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minētajiem kaitīgajiem organismiem.

23. Ja tiek atklāta augu karantīnas organismu un šo noteikumu 1. un 2.pielikumā minēto kaitīgo organismu klātbūtne, reģistrētā persona par to nekavējoties ziņo dienestam un izpilda dienesta inspektora noteiktos fitosanitāros pasākumus augu karantīnas un kaitīgo organismu izplatīšanās riska samazināšanai.

24. Dienests, ņemot vērā bāzes un sertificētā materiāla ražošanas procesā izmantotās ražošanas metodes, vismaz reizi gadā pārbauda:

24.1. materiāla kvalitāti pirms ražošanas procesa uzsākšanas;

24.2. materiāla stādīšanu;

24.3. materiāla atbilstību fitosanitārajām normām;

24.4. augsnes apstrādes plānu un metodes;

24.5. stādījumu vispārīgo kopšanu;

24.6. materiāla pavairošanu un novākšanu;

24.7. materiāla, telpu un darbarīku ķīmisko apstrādi;

24.8. materiāla iesaiņošanu, uzglabāšanu un transportēšanu.

25. Reģistrētā persona iekārto audzētavas grāmatu, kurā norāda:

25.1. informāciju par audzējamo materiālu:

25.1.1. materiāla suga un šķirne;

25.1.2. izstādītā materiāla daudzums un tā kvalitāte;

25.1.3. audzējamā materiāla platība;

25.1.4. apkarojamā kaitīgā organisma nosaukums, lietotā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības un ķīmiskais nosaukums, koncentrācija, lietošanas datums;